

Amintiri din copilărie de Ion Creanga - Comentariu

Început în 1881, *Amintiri din copilărie* constituie, după aprecierea unanimă a criticilor și istoricilor literari, opera de maturitate, capodopera marelui scriitor moldovean I. Creanga, fiind considerat "primul roman al copilăriei țărănești". Deși opera autobiografică, faptele, ideile, personajele nu sînt între totul reale. Rezultă că personajul principal al Amintirilor nu este scriitorul, ci Nica al lui Ștefan al Petrii, surprins și descris din perioada copilăriei, de cînd a făcut "ochi" și pînă ajunge "holtei, din pacate!".

Universul creației sale îl formează satul natal Humulești. Pentru autorul Amintirilor din copilărie satul natal este locul cel mai important și mai frumos din lume. Așa se explică de ce fiecare început și fiecare sfîrșit de capitol din cele patru ale Amintirilor cuprinde referiri directe la casa părintească, la oamenii, la frumusețile și rezonanța istorică a locurilor care împrejmuiesc Humuleștii.

Capitolul I. Evoca frumusețile satului Humulești "stau cîteodată și-mi aduc aminte ce vremuri și ce oameni mai erau prin părțile noastre, pe cînd începusem și eu, dragăliță-Doamne, a mă rădăci baiețas la casa părinților mei, în satul Humulești, din tîrg drept peste apă Neamțului; sat mare și (razăsesc) vesel, împărțit în trei părți care se tin tot de una; Vatra Satului, Delenii și Bejenii."; și mindria de-a aparține prin naștere acestui sat vechi, razăsesc: "s-apoi Humulești și pe vremea aceea nu erau numai așa un sat de oameni fără capătii, ci sat vechi, razăsesc întemeiat în toată puterea cuvîntului; cu gospodari tot unul și unul, cu flăcăi voinici și fete mindre, care stiau a învăța în ora dar și suveica, de vîia satul de votale în toate părțile, cu biserică frumoasă și niște preoți și dascăli și poporani ca aceia, de făceau mare cinste satului lor".

În continuare scriitorul evocă imagini din viața de școală: dascălul Vasile, calul Balan, luarea cu arcanul la oaste, plecarea cu bunicul David Creanga din Pipirig la școală din Brosteni, întimplarea cu rostogolirea stîncii peste casa Irinucai. Din întimplările relatate remarcăm elogiul adus părintelui "Ioan de sub deal" în calitatea lui de întemeietor de școală, prin chilia "durată la poarta bisericii pentru școală".

Partea a II.-a a Amintirilor descrie casa părintească din anii fericiți ai zburdalnicei copilării: "Nu știu alții cum sunt, dar eu, cînd mă gîndesc la locul nasterii mele, la casa părintească din Humulești (...) parca-mi saltă și acum inima de bucurie. și, Doamne, frumos era pe atunci, căci și părinții, și frații, și surorile (mele) imi erau sănătoși, și casa ne era îndestulată și copiii și copilele megiesilor erau de-apururea în petrecere cu noi, și toate imi mergeau după plac, fără leac de supărare, de parca era toată lumea a mea!". Apoi povesteste peripețiile cu uratul de Anul Nou, la cirese, cu pupaza din ței și la scaldat.

Partea a III.-a enumera vestitele locuri din jurul Humuleștilor: "și satul Humulești în care m-am trezit, nu-i un sat lătrălnic, mîcnit și lipsit de privelistea lumii ca alte sate; și locurile care înconjura satul nostru încă-s vrednice de amintire...; apoi istoriseste întimplări din vremea cînd era elev la școală din Falticeni, împreună cu Oslobanu, Trăsnea și Mogorogea, în gazda la ciubotarul Paval,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

ascultind cintecele din fluier ale lui Mos Bodringa.

In partea a IV.-a Nica al lui stefan al Petrii nu mai este copilul care prinde pupaza pe oua, care fura cirese, ci este acum "holtei din pacate" iar satul natal ii apare ca loc al primelor iubiri. De aceea legatura cu satul sau natal este acum mult mai strinsa: "Cum nu se da scos ursul din birlog, taranul de la munte stramutat la cimp, si pruncul, dezlipit de la sinul mamei sale, asa nu ma dam eu dus din Humulesti in toamna anului 1855, cind veni vremea sa plec la Socola, dupa staruintele mamei". Satul este vazut indeosebi prin ceea ce impresioneaza sufletul sau de flacau (hore, petreceri etc, toate avind ca fundal cintecul de dor ce se revarsa din strunele viorii lui "Mihai scripcariul din Humulesti" in "puterea noptii").

Sufletul adolescentului Nica este acum mult mai deschis sensibilitatilor cromatice si vizuale ale imprejurimilor satului natal: "Dragu-mi era satul nostru cu Ozana ceafrumos curgatoare si limpede ca cristalul, in care se oglindeste cu mihnire cetatea Neamtului de atitea veacuri! Dragi-mi erau tata si mama, fratii si surorile, si baietii satului, tovarasii mei din copilarie..." si scriitorul surprinde amaraciunea din sufletul copilului care se dezradacineaza, se desprinde de paradisul copilariei.

Impulsul creator al "Amintirilor din copilarie" este iubirea de casa, dragostea pentru universul mirific al copilariei luminata de prezenta parintilor, fratilor, consatenilor si aureolata de farmecul locurilor natale.

Desi in Amintiri scriitorul priveste retrospectiv, cu ochii copilului de odinioara, lipsit de griji, preocupat de jocurile sale si nu de neajunsurile oamenilor, sint zugravite in aceasta opera si destule aspecte amare de viata rurala.

Ion Creanga ii admira pe harnicii tarani humulesteni, gospodari vestiti, care "nu-s traiti ca in birlagul ursului, ci au fericirea de a vedea lumea de toata mina", fiind ei asezati pe drumuri umblate. Ei erau insa "razasi fara paminturi, nevoiti sa-si cistige existenta mai mult din confectionarea si vnzarea sumanelor.

Saracia in care se zbateau multi tarani este evidenta in prezentarea gospodariei Irinucai "toata averea Irinucai erau cocioaba, doi boi, un tap si doua capre slabe si riioase".

La tara existau putine scoli si cele care functionau erau create de particulari, care adesea urmareau numai beneficii personale, cum era cazul catihetului Conta de la Falticeni. scolile nu aveau localuri proprii ca in cazul scolii din Humulesti. Copii trebuiau sa plateasca taxe mari si din aceasta cauza multi ramineau pe dinafara. Statul nu era preocupat nici de pregatirea cadrelor didactice. invatatorii erau improvizati din dascalii bisericilor, din preoti sau calugari "care si ei se mirau cum au ajuns profesori". Acestia nu le explicau niciodata nimic, ii invatau mai ales rugaciuni si cintece religioase. Nu existau manuale, invatau pe carti bisericesti (ceasloave) si cind exista cite un manual scolar, acela era asa delimitat (gramatica lui Trasnea) sau de gresit, ca mai rau incurca pe copii. Elevii neavind o buna indrumare didactica erau obligati sa memoreze fara a intelege ceva.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

in scoli se folosea bataia (Sfintul Niculai si Calul Balan).

Calugarii si preotii sunt aspru criticati, ei formau o categorie de privilegiati. Pe preotii nostri din sat nu-i incapea cureaua de pintecari ce sint, caci "popa are mina de luat, nu de dat; el maninca si de pe viu si de pe mort". Clericii transformasera biserica intr-o taraba, un mijloc de imbogatire sigura si rapida.

Este apoi criticata recrutarea in armata (prinderea cu arcanul a lui badita Vasile); si lipsa de grija a statului fata de sanatatea publica, lipsa oricarei asistente medicale la Humulesti "medic" era mos Vasile tandura, iar descintecele tineau locul tratamentelor.